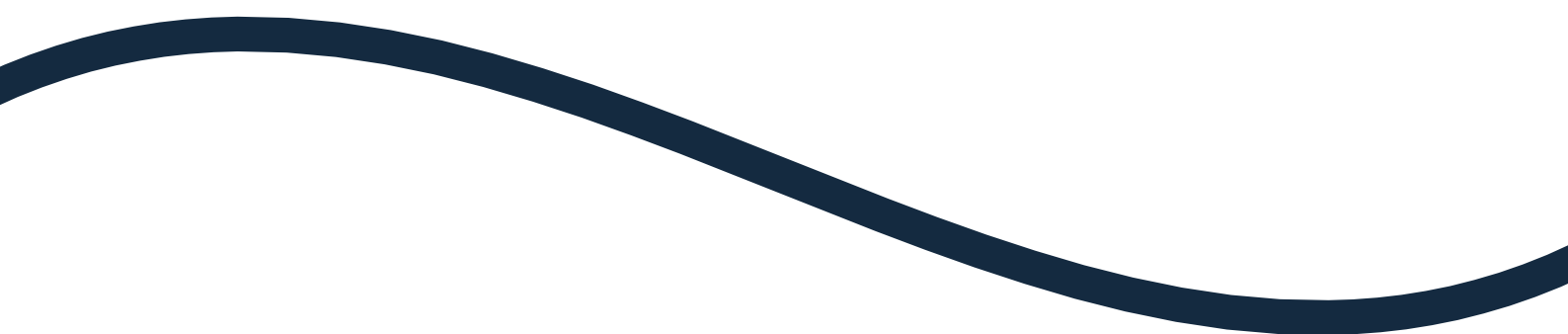

Nämndens verksamhetsberättelse 2023

Vård och omsorgsförvaltningen

Nämndens verksamhetsberättelse 2023

Innehåll

Bakgrund och syfte.....	2
Året som gått	2
Hänt i verksamheten	2
Förvaltningschefen har ordet.....	4
Uppdrag och organisation	5
Nämndens mål	6
Uppföljning av nämndens mål	6
Sammanfattande bedömning	6
Uppföljning per mål	6
Årets resultat jämfört med budget	18
Nettokostnadsutvecklingen jämfört med föregående år.....	19
Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år.....	19
Investeringar.....	20
Personal	21
Kompetensförsörjning	22
Chefs- och Ledarskapet	23
Systematiskt arbetsmiljöarbete	23
Intern kontroll.....	24
Volymmått och indikatorer av särskilt intresse	25

Bakgrund och syfte

Verksamhetsberättelsen är en uppföljning av nämndens verksamhetsplan. Av stadens styrprinciper framgår att samtliga nämnder ska upprätta verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser. Planen är en styrande överenskommelse mellan nämnd och förvaltning. Den följs upp i verksamhetsberättelsen som ställs från förvaltning till nämnd.

Året som gått

Hänt i verksamheten

Under året har ett större omställningsarbete genomförts inom hela nämndens område i syfte att anpassa verksamheterna till mölndalsbornas behov. Framför allt på grund av ökande behov av vård och omsorg som en del av omställningen till reformen *God och nära vård* som innebär att en del av den tidigare utförda vården inom regionen nu genomförs av kommunen men även ökat behov av vård för personer med kognitiva sjukdomar, mycket ökat behov av hemtjänstinsatser, fler som behöver korttidsvård och mer avancerad sjukvård samt allt fler som behöver stöd inom psykiatri/socialpsykiatri.

För att bättre möta dessa nya och förändrade behov har förvaltningen på uppdrag av nämnden genom omställningsarbetet anpassat verksamheten. Under året har förvaltningen inrättat två äldreboenden som har inriktning för kognitiva sjukdomar, korttidsverksamheten har flyttat till större lokaler och har nu möjlighet att ta emot fler patienter men även patienter som behöver mer avancerad vård och patienter för palliativ vård. Ett nytt korttidsboende för personer inom socialpsykiatri har öppnats med syfte att kunna erbjuda vård inom kommunen i stället för att köpa vården externt. Inom funktionsstöd har motsvarande omställning genomförts där syftet har varit att skapa boende som bättre kan möta brukarnas behov genom inriktning på enheterna och motsvarande kompetens.

Inom hemtjänsten har det tillkommit ca 300 nya brukare sedan pandemin slut vilket har krävt utökad bemanning men också nya arbetssätt för att möta behoven.

En annan linje för att möta de växande behoven är att arbeta förebyggande och främjande och den omställningen pågår parallellt. Det är av största nödvändighet att satsningar görs på folkhälsa och nämnden målgrupper i synnerhet för att ökningarna inte ska fortsätta i samma takt. Ojämligheten i hälsa mellan olika grupper i samhället är påtaglig och har stor påverkan både individer och samhälle, ofrivillig ensamhet har stora negativa effekter på hälsan. För att möta detta har förvaltningen arbetat utifrån att fysisk aktivitet ger stora hälsofördelar, kulturupplevelser ger meningsfullhet, sammanhang och livsglädje, digitaliseringens möjligheter och utmaningar måste adresseras och behovet av ökad kännedom, kunskap och vägledning är stor och trösklarna är höga mellan det hälsofrämjande arbetet i kommunen och regionen.

Under året har det gemensamma arbetet med Kultur- och fritidsförvaltningen Fler friska år fortsatt (ökad fysisk aktivitet, kultur för äldre, digital inkludering) och inom projektet har Senior sport school har startats och utvärderats, och vars resultat kan sammanfattas med: bättre hälsa

och utökade sociala kontakter hos samtliga deltagare plus att de har fortsatt utöka sina aktiviteter.

Ett magasin har skickats hem till samtliga 65+ i kommunen där information kring vad som finns. Det har gett resultat i form av ökat deltagande i träffpunkter och träningsstillfällen som erbjuds. Det är nu så många som kommer att vi behöver se över lokaler för att möta detta.

Ett bra samarbete med föreningarna i Mölndal har inletts genom Fler friska år och flera nya olika föreningar dragit igång särskild verksamhet för äldre under året.

Nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att utöka antal trygghetsboendelägenheter och det arbetet påbörjades under årets sista månader och kommer att vara klart under våren med ca 20 nya lägenheter.

Andra viktiga delar i att undvika onödig sjukdom är trygghemgång teamet vars betydelse har ökat allteftersom allt fler skrivs ut från sjukhus tidigare i rehabiliteringsprocessen. Trygg hemgång omhändertar patienter i det egna hemmet och ser en ökning av antal patienter, mycket beroende på god och nära vård, där tidigare vård på sjukhus nu ska utföras i kommunens hälso-och sjukvård.

Projektet Förebyggande hembesök har genomförts vilket fått ett positivt gensvar hos de som deltagit och att i princip samtliga deltagare vidtagit en eller flera åtgärder för att öka sin självständighet.

Samtidigt stora satsningar skett på kompetensutveckling och specialisering. Inom äldreomsorgen har äldreomsorgslyftet fortsatt men också en specialisering för de nya boende för personer med kognitiva sjukdomar. Inom funktionsstöd har en liknande insats startat, Funktionsstödslyftet, som innebär att medarbetare kan få utbildning motsvarande den som ges inom äldreomsorgen.

Omställningsarbetet har inneburit att stora resurser lagts på att planera, genomföra och minska negativa effekter både för brukare och medarbetare. Brukare har flyttat till andra enheter och medarbetare har bytt arbetsplats och/eller arbetslag med ny inriktning på verksamheten. Omställningen har varit och är fortfarande en stor förändringsresa där mångas vardag blivit påverkad.

Ökade och förändrade krav innebär både spännande och nödvändiga satsningar på olika digitala lösningar. Nämnden har tidigare ett uppdrag till förvaltningen utifrån Digital först. Flera digitala lösningar finns numera för ökad självständighet för patienter/brukare såsom läkemedelsrobotar. Arbetet har fortsatt med Hälsoportalen, där brukaren/patienten själv kan vara delaktig med att till exempel lägga in olika värden (blodtryck, vikt, smärtskattning) men också att få möjlighet till en digital direktkontakt (distansvård). Hälsoportalen kommer att utvecklas för att användas till fler målgrupper.

Teknikbussen, som är en uppsökande verksamhet, erbjuder brukare och medarbetare möjlighet att sprida digital välfärdsteknik till fler personer inom funktionsstödsområdet. Utvärderingen visar bland annat att brukare upplever en ökning i meningsfull vardag genom möjlighet till nya aktiviteter och likaså en minskad social isolering genom användandet av smart teknik. Flera

planeringsverktyg som brukare kan använda för att på egen hand bättre klara vardagen har införts.

Inom daglig verksamhet har en ny enhet startats under sommaren med fokus på att bedriva så kallad arbetsplatsförlagd praktik (APF). Verksamheten riktar sig mot brukare som står längre från ordinarie arbetsmarknad. Enhetens brukare har redan börjat bedriva caféverksamhet i det nya Åbybadet och på Fässbergs äldreboende.

För att öka kunskapen om hur de olika verksamheterna fungerar har flera politiker antagit erbjudandet om att vara brukare för en dag. Samtliga var överens om att de upplevt en värme och hög kompetens bland medarbetare och att brukarna upplevdes nöjda.

Mölnads stads första ansökan att genomföra särskilt boende enligt LOV har behandlats och Norlandia GoCare har godkänts som utförare. Verksamheten startar i februari 2024.

Förvaltningschefen har ordet

Kan återigen med glädje konstatera att förvaltningens utvecklingsresa fortsätter och året har fört med sig många utmaningar och fina prestationer. Genom gott samarbete med Vård- och omsorgsnämnden har måluppfyllelsen varit god.

Att VOF-akademien, vård- och omsorgsförvaltningens lärplattform, blev nominerad till två kategorier i European Social Services Awards 2023 är ett fint bevis på att våra innovativa satsningar når utanför stadens gränser. Ceremonin hölls i Zagreb och nomineringen är en källa till fortsatt utveckling och inspiration.

Det är viktigt att förbereda oss för den befolkningsutveckling som pågår med en allt större andel äldre. Vilket också är en spännande utmaning där vi behöver bli riktigt bra på att stötta våra äldre till ett socialt rikt liv med god hälsa. Digitaliseringen är en väg där vi har kommit långt, en annan är förebyggande insatser liksom främjande av de förmågor som finns.

Att möta upp med rätt form av boende och boendestöd utifrån de behov som finns är något som upptagit en stor del av året och som kommer att fortsätta på ett mer systematiskt sätt.

Jag ser fram emot vad vi tillsammans kan åstadkomma för de vi är till för och vill passa på att tacka alla anställda och samverkansparter för ett gott samarbete.

Uppdrag och organisation

Vård- och omsorgsnämndens huvudsakliga uppdrag enligt reglemente, utöver det som föreskrivs i kommunallagen, andra lagar, kommungemensamt reglemente för nämnderna i Mölndals stad samt styrprinciper för Mölndals stad, är att fullgöra stadens uppgift vad gäller:

- kommunal hälso- och sjukvård enligt lag (HSL) och avtal med Västra Götalandsregionen
- lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- socialförsäkringsbalken (SFB)
- insatser enligt socialtjänstlagen (SoL)

Det är vård- och omsorgsnämndens uppgift att, tillsammans och i samverkan med social- och arbetsmarknadsförvaltningen, utarbeta och följa en fungerande samarbetsrutin. Den ska beskriva fullgörandet av ansvaret enligt socialtjänstlagen för personer som kan komma att behöva insatser från båda nämndernas ansvarsområde.

Vård- och omsorgsförvaltningen

Nämndens mål

Uppföljning av nämndens mål

Sammanfattande bedömning

Det stora omställningsarbetet inom hela nämndens verksamhetsområde har präglat verksamheterna under större delen av året men alltid med fokus att uppnå nämndens mål. Flera insatser kommer att fortsätta framöver då vissa resultat inte tydligt kan utläsas på kort sikt men förflyttningar mot en god måluppfyllelse har gjorts på flera håll. Året har inneburit fortsatta utmaningar med högre antal brukare men också brukare med mer komplexa vårdbehov, ökade kostnader och svårigheter att rekrytera rätt kompetens.

Organisation: Vård och omsorgsförvaltningen

Nämndens mål	Bidrar till kommunfullmäktiges mål	Bedömning	Trend
Främja en meningsfull vardag och minskad social isolering	Främja och stödja självständigt, gott och aktivt liv för alla åldrar	I hög grad uppfyllt	Ökad
Funktionsstödsområdet ska aktivt arbeta för att öka andelen personer som går vidare till praktik, studier eller lönearbete på ordinarie arbetsmarknad	Främja och stödja självständigt, gott och aktivt liv för alla åldrar	I hög grad uppfyllt	Ökad
Mölnalds invånare är mer nöjda med sin vård och omsorg	Främja och stödja självständigt, gott och aktivt liv för alla åldrar	Delvis uppfyllt	Ökad

Uppföljning per mål

Främja en meningsfull vardag och minskad social isolering

I samverkan med Kultur- och fritidsförvaltningen har projektet Fler friska år fortsatt och har genomförts inom tre områden ökad fysisk aktivitet (Senior Sport School), kultur för äldre, digital inkludering (Digital Senior). Senior Sport School är ett koncept framtaget av RF-Sisu där deltagare 60+ får testa på idrottsaktiviteter varvat med teoretiska föreläsningar. En enkätundersökning visade att de flesta deltagare upplevde att de hade en meningsfull fritid efter avslutad kurs och samtliga hade fått större kännedom om vilka aktiviteter både Mölnalds stad och föreningslivet erbjuder för seniorer, vilket ger goda förutsättningar för deltagarna att ha en fortsatt meningsfull fritid. Av de föreningar som medverkade under hösten har flera visat intresse för att fortsätta med idrottsaktiviteter för äldre. Digital senior är ett projekt som varit i gång sen 2021 och drivs i samverkan mellan stadens bibliotek och Förebyggandeenheten. Det finansieras genom statliga medel. Inom ramen för projektet erbjuds kurser, handledning och föreläsningar kopplat till digital delaktighet.

Kultursatsningen för äldre genomfördes under hösten och det har erbjudits kulturupplevelser i form av konserter och cirkusupplevelser på stadens äldre- och trygghetsboenden. Sammanlagt under hösten har det hållits föreställningar vid 17 olika tillfällen med uppskattningsvis runt 30 deltagare per tillfälle. Dessa tillfällen har varit mycket uppskattade både bland brukarna och den personal som deltog.

Förebyggandeenheten har, utöver ordinarie träffpunkter, miniträffpunkter på sex olika platser i staden. De drivs av medarbetare på Förebyggandeenheten i samarbete med volontärer och har fysisk aktivitet och social gemenskap som fokus. Fyra av miniträffpunkterna drivs även i samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen. Den lokala närvaron som dessa miniträffpunkter innebär är uppskattad och deltagarantalet har ökat kraftigt. Uppskattningsvis har miniträffpunkterna cirka 130–140 besök per vecka. Planen är att inom kort starta upp miniträffpunkter på fler platser. Inom det förebyggande arbetet ingår även anhörigstödet. Arbetet med den nationella anhörigstrategin startades under året bland annat med en föreläsning om strategin och anhörigperspektivet där både medarbetare och politiker deltog.

För att få bättre effekt av förvaltningens dagverksamheter har ett förtydligande gjorts, i den riktlinje för myndighetsutövning som antagits av nämnden, att insatsen dagverksamhet ska beviljas till personer som har en mild till måttlig demenssjukdom. Detta är i enlighet med Socialstyrelsen rekommendationer och förväntas kunna leda till ett förlängt kvarboende för personer med demenssjukdom.

För att möjliggöra brukares ökade inflytande över sin vardag och för att öka att trygg och säker omvårdnad ges har fyra omsorgshandledare anställts. Insatserna och arbetssätt utgår från den nationella värdegrunden och socialtjänstlagens intentioner. Omsorgshandledarens roll är att pedagogiskt stödja och handleda personalen till att till att utföra en mer personcentrerad vård och omsorg.

Många av aktiviteterna på de interna äldreboendena har genomförts i samarbete med förebyggandeverksamheten, studieförbunden och volontärer. Utöver planerade aktiviteter har verksamheterna värnat möjligheter att skapa spontana aktiviteter.

Under december 2022 öppnade Sörgårdens trygghetsboende och under 2023 har flera brukare flyttat in vilket innebär att alla 10 lägenheter nu är bebodda. Boendeformen trygghetsboende främjar hälsa och välmående hos brukarna genom att erbjuda möjligheter till aktiviteter och social samvaro. Sörgårdens restaurang öppnade under hösten.

2023 års brukarundersökning inom Hemtjänsten visar att andelen brukare som upplever att personalen tar hänsyn till brukarens åsikter och önskemål är oförändrat från föregående år. I de fall brukare avsäger sig en insats (till exempel promenad en regnig dag) så har personalen förslag på alternativa aktiviteter som uppskattas av brukaren.

Funktionsstödsområdet har arbetat för att öka fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser under 2023. Bland annat arrangerades en hälsofestival i slutet av september till vilken samtliga brukare var inbjudna för att ta del av hälsoinspirerande aktiviteter. Brukarföreningar, aktörer inom hälsofrågor i Mölndal samt andra för temat intressanta samarbetspartners deltog. Festivalen gav brukare och medarbetare nya perspektiv kring hälsa och en ny festival planeras.

Konceptet med Teknikbussen erbjuder brukare och medarbetare möjlighet att sprida digital välfärdsteknik till personer inom funktionsstödsområdet för att öka möjligheterna till en meningsfull vardag och minskad social isolering. Teknikbussen har under 2023 utökat sin uppsökande verksamhet inom hela funktionsstödsområdet och deltar även vid andra lämpliga aktiviteter såsom hälsofestivalen. Utvärderingen av satsningen visar att brukare upplever en ökad känsla av meningsfullhet i vardagen till följd av nya aktiviteter och tekniker de använt och lärt sig genom Teknikbussens.

Digitala möten är ett effektivt sätt för att skapa meningsfulla aktiviteter och minska social isolering i de fall brukare har svårt att förflytta sig till en fysisk plats. Under året har interna samtalsledare utbildats inom funktionsstöd och digitala studiecirkel har genomförts på temat hälsa. Effekten av studiecirkelarna innebär att brukarna ökat sina kunskaper inom området samt genom träffarna både fått en mer meningsfull vardag och minskad social isolering.

Under 2023 har det lagts extra fokus på Volontärverksamheten. Ett 20-tal nya volontärer har rekryterats för att ge stöd inom äldreboende, hembesök och integration och är nu uppe drygt 200 personer. I samband med att nya volontärer rekryteras erhåller de en introduktion i vad det innebär att vara volontär, denna satsning görs för att i högre utsträckning behålla volontärerna. Utöver att volontärerna bidrar till en meningsfull vardag för de personer de möter ger volontärskapet i sig en känsla av meningsfullhet, satsningar på att öka andelen volontären ger därför en dubbel förtjänst.

Indikator	Målvärde 23	Resultat 2023	Kommentar
Antal trygghetsboendeplatser	60 st	26	Genom omställningsarbetet kommer antalet platser att öka ytterligare under 2024.
Andel brukare som upplever att personalen tar hänsyn till brukarnas åsikter och önskemål.	Boende 85 % Hemtjänst 92 %	74 % 86 %	Interna äldreboende: Negativ trend men samtidigt stabila eller positiva trender inom närliggande frågor exempelvis trygghet och hjälpens utförande i sin helhet. Förflyttningar tar tid och året har påverkats av omställningen. Hemtjänst: Jämfört med riket (84%) har Mölndals hemtjänster ett högt resultat trots att målet inte nåtts.

Indikator	Målvärde 23	Resultat 2023	Kommentar
Andel boende som skattas enligt BPSD	40 %	-	Att arbeta med systematiska BPSD-skattningar är komplext och beroende av viss kontinuitet. Det har skett många förändringar under året som påverkat. Det har varit viktigt att prioritera efter behov och inte efter kvantitet.

Funktionsstödsområdet ska aktivt arbeta för att öka andelen personer som går vidare till praktik, studier eller lönearbete på ordinarie arbetsmarknad

Inom socialpsykiatri finns sedan tidigare verksamheterna SIA och SPIRA vars arbetsmetoder syftar till att fler personer med psykisk sjukdom och funktionsvariationer ska få möjlighet att närma sig och komma ut i ordinarie arbetsmarknad. Under 2023 har en större förändring skett när samordningsförbundet Insjöriket, tillsammans med företrädare från bland annat funktionsstödsområdet, valt att förlägga en ny verksamhet i Mölndals regi. Verksamheten heter ACTivera och riktar sig mot samma målgrupp men kommer in i en annan fas av arbetsrehabiliteringen. Verksamheten kommer utgå från Fallströmmen där socialpsykiatri även numera bedriver korttidsverksamhet. Förutom uppenbara samarbetsvinster kring målgruppen kommer ACTivera tillsammans med SIA och SPIRA kunna bereda väg för fler personer ut i ordinarie arbetsmarknad. Uppstarten har varit positiv.

Inom daglig verksamhet har också en ny enhet startats under sommaren med fokus på att bedriva så kallad arbetsplatsförlagd praktik (APF). Verksamheten riktar sig mot brukare som står längre ifrån ordinarie arbetsmarknad. Trots att verksamheten inte varit igång mer än en kort period har positiva effekter varit att enhetens brukare har börjat bedriva caféverksamheten i det nya Åbybadet samt har även startat en caféverksamhet på Fässbergs äldreboende. Praktikplatser för att fler brukare ska komma ut på ordinarie arbetsmarknad söks kontinuerligt.

Samarbeten är viktiga för att nå nämndmålet kring att öka andelen personer som går vidare till praktik, studier eller lönearbete på ordinarie arbetsmarknad. Genom att starta upp ett nytt samarbete med SAF kring interna servicetjänster har ett antal arbetstränande individer kunnat börja arbeta med servicetjänster på funktionsstödsområdets eget kontor. Personerna kommer från SAF:s arbetsmarknadsenhet. Resultatet är positivt både för individerna som får arbetsträning och för den interna verksamheten som får god service.

Indikator	Målvärde 2023	Resultat 2023	Kommentar
Andel personer inom daglig sysselsättning som gått vidare till: <ul style="list-style-type: none"> - praktik - studier - anställning - arbetsplatsförlagd DV 	Praktik: 40 % Studier: 8 % Anställning: 35 %	36,0 % 9,5 % 21,0 % 27,0 %	37 praktikstarter har genomförts där 8 lett har till en anställning. Det har varit svårt att hitta arbetsgivare som haft möjlighet att anställa utifrån den osäkerhet som funnit för företag under 2023. 27 personer har under året haft utflyttad daglig verksamhet.
Antal personer inom daglig verksamhet som arbetat i utflyttad verksamhet	23 %	23 %	

Mölnalds invånare är mer nöjda med sin vård och omsorg

För att möta förändrade behov bland Mölnalds invånare har verksamheterna ställts om för att bland annat skapa fler särskilda boendeplatser för brukare med kognitiv sjukdom.

Under hösten 2023 påbörjades en satsning att stjärnmärka samtliga interna särskilda boenden med inriktning gentemot kognitiv svikt. Det är svenskt demenscentrum som står bakom utbildningsmodellen Stjärnmärkning. Satsningen innebär bland annat att både medarbetare, chefer och personal inom hälso-sjukvårdsorganisationen kommer att utbildas.

För Mölnalds hemtjänst visar hemtjänstindex en sammantagen nöjdhet i den övre fjärdedelen, men en lägre placering sedan förra mätningen, och har en bra nivå på personalkontinuitet i jämförelse med andra kommuner. Samtliga verksamheter fortsätter att arbeta med att stärka det personcentrerade arbetssättet för att brukarna skall vara delaktiga, behålla självständighet och få vård och omsorg utifrån individuella behov av stöd. Inom hemtjänsten uppmärksammas brukare på bemarkelsedagar antingen med ett kort eller, vid jämna år, en blomma. Det har arrangerats fester och andra aktiviteter i samband med högtider och temadagar.

I hemtjänsten finns numera flera BRA-grupper (Bevara Rörelse och Aktivitet). En av grupperna sker i samverkan med aktiveringspedagog på ett av trygghetsboendena och hyresgästerna där. Inom dessa grupper får brukare möjlighet till fysisk träning och social gemenskap en gång per vecka

Andelen brukare som är sammantaget nöjda med sin vård och omsorg inom äldreboenden ligger i Mölnald något under riket. Avseende interna äldreboenden ses en positiv trend. Fokusområden på interna äldreboenden har under 2023 varit att stärka det personcentrerade

arbetssättet genom de nya omsorgshandledarna, samt att öka samarbetet med anhöriga genom att bjuda in till närståendemöten.

Under 2023 har ca 20 interna flyttar skett inom insatsformen bostad med särskild service till följd av ett aktivt och systematiskt arbete i vilket brukare motiverats att flytta. Detta på grund av att verksamheten bättre ska kunna möta brukarnas behov av särskild kompetens eller fysisk utformning av bostaden. Effekten av flyttarna blir att brukare bor och lever i en verksamhet bättre anpassad efter sina behov. Det får också positiva konsekvenser för verksamheten i stort då enheterna kan planera och bemanna på ett effektivare sätt till följd av att brukargrupperna blir mer homogena.

Som ett komplement till förvaltningens digitala läroplattform VOF Akademin har funktionsstödsområdet byggt upp en fysisk läromiljö, Kunskapsfabriken. Denna erbjuder medarbetarna en pedagogisk läromiljö i vilken man kan mötas och utvecklas i grupp för att bättre kunna möta brukarnas behov. Likaså finns möjlighet att tillverka pedagogiskt material till verksamheterna och vistas i en digital testmiljö där möjlighet ges att pröva på ny välfärdsteknik i praktiken. Målsättningen med Kunskapsfabriken är ökad brukar- och medarbetarnöjdhet.

Under våren 2023 påbörjades ett arbete för att samordna alla funktioner som är involverade i utskrivningsprocessen till en enhet med två team: team samsa och team trygg hemgång. Syftet har varit att skapa samsyn hos alla involverade funktioner för att effektivisera och säkerställa likvärdiga bedömningar av behov vid utskrivning från slutenvård samt att skapa ett bra flöde i utskrivningsprocessen så att patienter får rätt vård på rätt nivå. Uppföljning av genomförts av verksamheten Trygg hemgång och resultatet har legat till grund för arbetet. Under augusti samlokaliseras alla enheterna vid korttidsenheten på Bifrost.

För att öka tillgängligheten till sjuksköterskor i förvaltningen infördes ett nytt telefonsystem under 2022 och uppföljningen visar att klagomål och avvikelser har minskat sedan dess. Årets brukarundersökning har visat att den tidigare negativa trenden av upplevelsen av tillgänglighet till sjuksköterska och läkare på äldreboendena har brutits och verksamheten fortsätter med de åtgärder som tidigare vidtagits för att ytterligare öka tillgängligheten.

Området har under våren/sommaren 2023 för andra året haft ute en patientenkät till 300 slumpmässigt utvalda patienter jämnt fördelat mellan ordinärt boende, särskilt boende och funktionsstöd. Enkäten är ingen totalundersökning utan utgörs av ett urval och kan inte förväntas ge en helhetsbild av upplevelsen av kommunal hälso- och sjukvård. Enkäten belyser områdena som bedöms viktiga i omställningen till Nära vård det vill säga kontinuitet, tillgänglighet och delaktighet. Den genomsnittliga svarsfrekvensen låg på 40 %, något lägre än föregående år. Sammantaget var upplevelsen av tillgänglighet till legitimerad personal god där majoriteten uppgav alltid/oftast på möjligheten till akuta besök och att få kontakt. Sammantaget låg förbättringspotentialen framför allt inom områdena kontinuitet och delaktighet.

Effektiv myndighetsutövning

Övergripande fokus för myndighetsenheten har varit "Rätt insats, till rätt person, i rätt tid och i rätt omfattning". Genom kvalitativ metodhandledning och ärendegenomgång samt ökad uppföljning och omprövning av beslut har myndighet arbetat aktivt och systematiskt mot ökad rättssäkerhet och följsamhet av lagar och rättspraxis.

Genom en mer frekvent uppföljning av biståndsbeslut, effektivare inköp och uppföljning av köpta platser är målsättningen att säkerställa att individen får rätt insats. Systematiseringen av arbetet med rätt verkställighet, i rätt tid, i rätt omfattning, till rätt kostnad och till rätt kvalitet har gett effekt inom myndighet LSS och myndighet Socialpsykiatri då kostnaderna för köpta platser inom funktionsstöd har minskat. Framförallt har antal köpta platser korttidsboende socialpsykiatri minskat då ett aktivt arbete har skett med att dels följa upp och ompröva befintliga beslut, dels verkställa beslut i egen regi på det nyöppnade korttidsboendet Fallströmmen.

Inom myndighetsenheterna pågår ett arbete mot större enhetlighet. Arbetet mot en gemensam myndighet, EMY, innebär fler gemensamma rutiner och ett mer enhetligt arbetssätt vilket leder till högre tillgänglighet för brukare samt ett effektivare resursnyttjande av medarbetares tid och kompetens. En ny riktlinje för förvaltningens myndighetsutövning har beslutats under 2023. En gemensam riktlinje tydliggör syftet med insatserna och ger förutsättningar för en mer likartad myndighetsutövning. Myndighetsutövningen behöver fortsätta att utvecklas och effektiviseras för att möta omvärldsförändringar såsom omställningen till en god och nära vård samt ny och socialtjänstlag som förväntas börja gälla 1 juli 2025.

För att effektivisera och underlätta för våra brukare tas olika digitala tjänster fram. Exempelvis ansökan av tillfällig vistelse i kommunen, automatisering av ansökan av trygghetslarm, samt kontroll av tid i hemtjänsten.

Under året har myndighetsenheterna tydliggjort ansvar gällande VINR (våld i nära relation). En checklista och rutin för hur socialsekreterare ska upptäcka och hantera våld i nära relationer har tagits fram och kommer under 2024 ge effekter då frågor om våld i nära relationer tas upp vid möten med brukare.

Avtalsuppföljning av samtliga privata utförare är genomförd under året. Resultat av uppföljningen visar att förvaltningen har en god kvalitet i arbetet med att säkerställa att upphandlade utförare har giltiga tillstånd från IVO, god ekonomi och följer regler avseende skatter och avgifter.

Samtliga utförare, både inom egen regi och externa, har följts upp och resultatet redovisas i patientsäkerhetsberättelse och brukarsäkerhetsberättelse för 2023.

Under året har stadens första LOV-utförare inom ramen för äldreboende godkänts, vilken öppnas i februari 2024. Detta bidrar till att kön till äldreboende minskas samt att flödet på korttidsboende ökar då det idag är många brukare som vistats på korttidsplats i väntan på äldreboende.

Nedan följer en kort summering av de särskilda uppdrag som nämnden beskrivit i verksamhetsplanen.

- Arbetet rörande att automatisera förenklat beslutsfattande gällande insatsen trygghetslarm är i slutfasen. Syftet är att snabbare möta invånarnas ansökningar och kunna ge en effektivare service. Automatiseringen bidrar till minskad arbetstid för socialsekreterare med ca 60 minuter per ansökan om trygghetslarm.

- Arbetet rörande nya insatser för att förebygga eller främja fortsätter under 2024 med att komplettera insatserna som traditionellt beviljas med möjlighet att bevilja digital teknik.
- Digital tillsyn är införd och är en egen insats. Fler tillsynskameror kommer att upphandlas vilket innebär att tillgången på kameror kommer att öka och fler personer ges möjlighet till tillsyn digitalt.
- Rutin för ersättningsmodell till bostad med särskild service utifrån stödbehovsmätningar har införts under 2023. Resurser fördelas månadsvis utifrån aktuella brukares behov på respektive boende. Under 2023 har stödbehovsmätningar genomförts inom daglig verksamhet och 2024 införs liknande ersättningsmodell. Utifrån tilldelade resurser har enheter inom bostad med särskild service samt daglig verksamhet genomfört anpassningar. De totala effekterna för förvaltningen behöver utvärderas under kommande år då användningen av verktyget för stödbehovsmätning kräver stora administrativa resurser både inom myndighet, ekonomi och verkställighet.
- I samband med revideringen av förfrågningsunderlag för hemtjänst justerades ersättningsmodellen för hemtjänstutförarna. Nya modellen har sin grund i rambeslut, som ökar delaktigheten för den enskilde, samt att den förenklar, skapar större flexibilitet och tillförlitlighet. Med rambeslut ändras beslut om hemtjänst från standardiserade beslut med tid enligt detaljerade schabloner till beslut som beskriver den enskildes livs- och behovsområden enligt IBIC samt den tid per vecka som det tar att tillgodose den enskildes behov. Antalet insatser minskar och förenklar schabloniderna som är kopplade till behovsområdena. Effekten av detta blir att socialsekreterarnas administrativa arbete förenklas och effektiviseras. Deras roll tydliggörs och ägaskapet blir tydligare samtidigt som utförarens ansvar förtydligas när den enskildes behov förändras samt inför uppföljning.
- Interna rutiner och processer har setts över i syfte att effektivisera handläggningen och öka rättssäkerheten. Detta har resulterat i nya arbetssätt som visar sig i en effektivare verksamhet med tydligare uppdrag, enklare flöden, förbättrad rättssäkerhet, strukturerad avtalsuppföljning, ökad intern verkställighet samt samverkan och ökad tillgänglighet för både kommuninvånare, brukare och samverkansparter. Socialsekreterarna har blivit än mer självständiga och skickliga i sin yrkesutövning. Fler brukare har nu en minskad omfattning på bistånd, till exempel från BmSS/korttidsboende med personal dygnet runt till ordinärt boende med boendestöd. I januari 2023 fanns det ca 20 pågående korttidsbeslut inom funktionsstödsområdet varav alla på köpta externa platser. I december 2023 fanns sju pågående korttidsbeslut varav ett verkställt på köpt extern plats och resterande i internt korttidsboende.
- Den nya socialtjänstlagen som beräknas träda i kraft sommaren 2025 ger möjlighet till fler insatser utan biståndsbedömning varför arbetet med att se över fler insatser för förenklat beslutsfattande behöver synkroniseras med kommande lagändringar samt kopplas ihop med ekonomiska effekter av dessa.

Satsning på förebyggande självstärkande insatser

I projektet Fler friska år, som drivs i samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen, gjordes en stor kommunikationsinsats under hösten. Med hjälp av en kommunikationsbyrå togs ett magasin fram som trycktes i 10 000 exemplar, varav 8 513 skickades hem i brevlådan till alla hushåll i Mölndal med personer boende som är 65+. Magasinet innehåller reportage om seniorer som aktiverar sig på olika sätt samt ett uppslag med ett urval av de föreningar som finns i Mölndal. Effekterna av magasinet har varit flera, bland annat har nya personer hittat in till stadens träffpunkter där en vinst kunde hämtas ut om man fyllt i det korsord som fanns i slutet på magasinet. Drygt 200 personer har besökt en träffpunkt för att hämta ut sin vinst, fler av dessa har sen tidigare inte varit på en av stadens träffpunkter. I samband med att vinsten hämtades har personalen på träffpunkterna haft möjlighet att visa runt och berätta om verksamheten. Övriga exempel på effekter av magasinet är att föreningar som deltog i det har fått nya medlemmar och att stadens fixare har haft ett ökat antal bokningar under hösten, flera har uppgett att de fick kännedom om tjänsten via magasinet.

Samverkan med föreningslivet har varit i fokus under hela året, inom flera områden. Tjänsten föreningslots har testats genom att en aktiveringspedagog på förebyggandeenheten har funnits tillgänglig som stöd under en dag i veckan. Hittills har endast ett fåtal föreningar hört av sig med frågor främst gällande lokaler och föreningsbidrag. EN utvärdering kommer att göras för att säkerställa att den fyller ett behov.

Inom ramen för Fler friska år kunde ett föreningsbidrag betalas ut under hösten till föreningar som skapade aktiviteter för att motverka social isolering och minskad ofrivillig ensamhet hos äldre personer. Totalt beviljades sju föreningar bidraget för aktiviteter som till exempel kurs i fallträning, allsång och workshop i skapande mosaik. Föreningarna har genom dessa aktiviteter nått andra personer än sina tidigare föreningsmedlemmar.

Genom ett statsbidrag från Socialstyrelsen har ett projekt påbörjats där personer 80+ erbjuds hälsosamtal av en hälsovägledare. Projektet har som syfte att minska ofrivillig ensamhet hos äldre. I samtalen kartläggs om det förekommer ensamhetsproblematik eller övrig hälsoproblematik hos den äldre. Samtalen syftar även till att kunna lotsa den äldre till rätt instans inom kommun, region eller föreningsliv. Projektet påbörjades under hösten och det har hållits pilotsamtal med totalt sex personer. I de första samtalen framkommer att det finns en ensamhetsproblematik hos samtliga och att stöd från hälsovägledaren i vissa fall har bidragit till att personerna har fått hjälp med sin ensamhet eller övriga hälsoproblematik. Projektet kommer pågå fram till 2025. Det har blivit utvalt till att ingå i ett Fortefinansierat forskningsprojekt som Göteborgs universitet driver tillsammans med, bland andra, RISE, GR och IT-universitetet i Köpenhamn.

Sjuksköterskorna inom särskilt boende och korttidsverksamheten har under 2023 arbetat för att utveckla det förebyggande arbetet genom att utföra riskbedömningar och utforma tydliga vårdplaner som fördelas till personal. Arbetet har följts upp två gånger under året genom journalgranskning, analysa statistik från våra kvalitetsregister, senior alert och palliativa registret. Inom ordinärt boende arbetar man för att utveckla samverkan med Förebyggandeenheten ytterligare.

Danmarkprojektet InnocompTec drog igång under hösten och beräknas pågå under tre års tid. Syftet är att motverka och minska smittspridning på våra äldreboenden. Projektet "Förebyggande hembesök" genomfördes under våren 2023, resultat visar på ett positivt gensvar på hembesöket hos de som deltagit och att i princip samtliga deltagare vidtagit en eller flera åtgärder för att öka sin självständighet.

Statsbidrag har gjort att man kunna frigöra resurser inför hösten 2023 för att arbeta med att utveckla och förbättra den palliativa vården internt men också i samverkan med regionens palliativa resursteam. En samordnare för den palliativa vården har avsatts som också hållit i en utbildningssatsning på korttidsenheten. Målsättningen är att kunna fortsätta utbilda omvårdnadspersonalen inom såväl hemtjänst som på särskilt boende.

En projektgrupp tillsattes under 2023 för att se över hur förvaltningen kan arbeta utefter Socialstyrelsens nationella anhörigstrategi. Ett förslag har arbetats fram vilket kommer att presenteras och implementeras under 2024.

Indikator	Målvärde 2023	Resultat 2023	Kommentar
Andel brukare som är nöjda med sitt äldreboende	80 %	76 %	Positiv trend även om målet inte nåtts. Dock förväntas konsekvenserna av omställningen påverka resultaten 2024 negativt.
Fler ska uppleva måltiden som en trevlig stund	65 %	65 %	Målet har uppnåtts sett till Mölndals alla äldreboenden. Lägre resultat men positiv trend för interna (2023: 60%, 2022: 55%)
Andel brukare som sammantaget är nöjda med sin hemtjänst	90 %	84 %	

Verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering

Resurser är fortsatt avsatta för att arbeta med digitalisering inom olika verksamheter, bland annat har det tagits fram en digital anmälan till delegeringsutbildningarna vilket förenklar och kvalitetssäkrar utbildningen. Uppföljning av de digitala läkemedelsgivarna visar att de skapar en ökad självständighet för den enskilde och frigör resurser för verksamheterna. Enligt SKR nyttokalkyl kommer nettonyttan per investerad krona efter 6 år vara 3 kronor. Med hjälp av den digitala hälsoportalen möjliggörs att patienten kan sköta egenkontroll och självskattning självständigt. Utvärdering har visat att detta ger patienterna en ökad trygghet och en ökad upplevelse av tillgänglighet till personal. Arbetet har fortlöpt under året och går framåt även om faktorer som hög arbetsbelastning och säkerhetsfrågor påverkar hur snabbt digitaliseringen kan

fortskrida. Med hjälp av den digitala hälsoportalen möjliggörs att patienten kan sköta egenkontroll och självskattning självständigt. Arbetet har fortlöpt under året och går framåt även om faktorer som hög arbetsbelastning och säkerhetsfrågor påverkar hur snabbt digitaliseringen kan fortskrida.

Vård och omsorgsförvaltningen har skapat en effektiv och professionell digital läroplattform, VOF Akademin och som komplement till denna har funktionsstödsområdet byggt upp en fysisk läromiljö, Kunskapsfabriken. Kunskapsfabriken erbjuder samtliga chefer och medarbetare inom funktionsstödsområdet, förvaltningen och även andra förvaltningar och samarbetspartners (exempelvis utbildningsanordnare) en pedagogisk läromiljö i vilken medarbetare kan mötas och utvecklas samt producera olika former av pedagogiskt material till verksamheterna. Kunskapsfabriken sker i ett gränssnitt mellan det digitala och analoga lärandet och erbjuder även en digital testmiljö i vilken medarbetare och andra intresserade kan testa digital välfärdsteknik samtidigt som man som grupp kan utbyta erfarenheter och lärdomar i utvecklingen av framtidens omsorg. Effekten av Kunskapsfabriken kommer mätas i kommande brukarundersökningar utifrån brukarnöjdhet men kommer förhoppningsvis även återspeglas i förbättrad arbetsmiljö för medarbetare som blir tryggare i sina yrkesroller.

Nedan följer en kort summering av de särskilda uppdrag som nämnden beskrivit i verksamhetsplanen.

- Upphandlingen avseende trygghetsskapande teknik blev klar i maj 2023 och omfattade samtliga verksamhetsområden. Upphandlingen omfattar grundläggande teknik såsom larm för boende och i hemtjänst. Befintliga larm är ålderstigna och kräver många kostsamma reparationer. På grund av betydande problem med leverans och efterlevnad av avtal fanns det inget annat alternativ än att avbryta det avtalet i samförstånd. Upphandlingarna förväntas vara klara under första kvartalet 2024. Förvaltningen genomför även upphandlingar för nyckelfria lås samt en hälsoportal.
- Att ersätta analoga processer pågår och under år 2023 har exempelvis ekonomienheten automatiserat ett flertal processer för att öka effektiviteten i sin verksamhet.

Ekonomi

Konto	2021	2022	2023
Försäljning	6.0	4.6	8.0
Taxor och avgifter	53.7	56.9	60.6
Bidrag	89.9	103.6	90.1
Övriga intäkter	50.3	49.7	51.0
Intäkter	200.0	214.8	209.6
Personalkostnader	-798.3	-801.7	-871.0
Lämnade bidrag	-35.8	-36.5	-33.2
Köp av verksamhet	-222.4	-274.6	-277.2
Lokalhyror och övriga fastighetskostnader	-117.0	-124.5	-135.2
Materialkostnader	-41.6	-29.0	-27.8
Övriga kostnader	-98.3	-105.0	-117.6
Kapitalkostnader	-3.7	-6.3	-7.5
Kostnader	-1 317.2	-1 377.7	-1 469.5
Verksamhetens nettokostnader	-1 117.2	-1 162.9	-1 259.9
Budget	1 133.9	1 156.3	1 235.0
Årets resultat	16.7	-6.6	-24.9
Godkänd resultatpåverkan	0.0	0.0	

Konto: Resultaträkning standard

	Intäkter	Kostnader	Budget Jan - Dec 2023	Resultat Jan - Dec 2023
Nämnd, förvaltningsledning och stab	5.3	-101.9	-76.4	-20.1
Funktionsstöd	277.7	-789.1	-538.2	26.9
Äldreomsorg	440.5	-1 092.5	-620.3	-31.7
Summa Vård och omsorgsnämnden	723.6	-1 983.5	-1 235.0	-24.9

Årets resultat jämfört med budget

Vård- och omsorgsnämnden redovisade ett negativt resultat på 24,9 mnkr för året. Avvikelsen berodde främst på kostnader som inte är i balans med budget utifrån arbetet med omställningen för att anpassa verksamheten till mölndalsbornas ändrade behov och konsekvenser av reformen god och nära vård.

Inom nämnd, förvaltningsledning och stab redovisades ett negativt resultat på 20,1 mnkr, där förvaltningschefen stod för 5,9 mnkr, stab 1,8 mnkr och uppdragsenheten 12,2 mnkr. Huvudorsaken till underskottet under förvaltningschefen och stab var personalkostnader. Här ingick även kostnader för evakuering av administrativa lokaler. Den största avvikelsen med 11,1 mnkr för uppdragsenheten avsåg överskridande av personalbudget som dels förklarades av ökad frekvens av uppföljningar i beslut, dels ett ökat inflöde av ärenden att hantera.

Inom äldreomsorg redovisades ett underskott på 31,7 mnkr. Reformen för God och nära vård bedömdes till en kostnad på ca 16,8 mnkr varav kostnaderna inom HSL beräknades till 11,9 mnkr medan hemtjänst stod för 4,9 mnkr.

Äldreboenden i både extern och intern regi redovisade ett underskott om 56,7 mnkr inklusive särskilda avgifter för ej verkställda beslut på 3,5 mnkr. Underskottet för äldreboende i egen regi var 32,4 mnkr. Det omfattande omställningsarbetet för att möta ökat behov av platser med kognitiv sjukdom genererade en tillfällig lägre beläggningsgrad då själva omflyttningen skedde. Efter omställningen ligger beläggningsgraden på 98% (exkl. Brattås, som ännu inte färdigställt till trygghetsboende). Personalkostnaderna var högre än behovet under omställningen. Utöver detta hade fler dygn i intern regi beställts och landade på minus 20,7 mnkr. Entreprenader redovisade ett underskott på 1,8 mnkr, vilket berodde på högre beläggning än budgeterat.

Hemtjänsten redovisade ett underskott om 12,7 mnkr som främst berodde på en ökning med ca 4 800 timmar per månad eller minus 11,9 mnkr mot budget på grund av fler brukare och ökat behov.

Den interna hemtjänsten redovisade ett underskott på 1,1 mnkr, primärt på grund av övertidskostnader och svårigheter att anpassa bemanningen efter verksamhetens behov.

Hälso- och sjukvården redovisade ett överskott på 5,3 mnkr, varav 3,2 mnkr kunde härledas till statsbidrag för utökning av sjuksköterskor inom äldreboenden då statsbidraget avsåg prestation för 2022. Resterande del av överskottet berodde på vakanta tjänster i början av året.

Inom funktionsstöd redovisades ett positivt resultat på 26,9 mnkr. Boendestöd bidrog med 2,4 mnkr på grund av svårigheter att rekrytera ny personal. Korttidsboende SoL redovisade ett överskott på 1,6 mnkr som bland annat berodde på att myndighet arbetade aktivt med att minska antalet köpta korttidsplatser. Under september startades ett korttidsboende SoL upp i egen regi, vilket också minskade behovet av köpta platser. Den största negativa avvikelsen fanns inom bostad med särskild service motsvarande 10,6 mnkr. Verksamheten arbetade under året med att anpassa sig till en ny resursfördelningsmodell, vilket inte helt hann genomföras.

Även kompetenssatsningen för 30 utbildade stödassistenter försämrade resultatet för funktionsstöd med 2,4 mnkr då Omställningsfonden inte helt ersätter utbildningskostnaden utan verksamheten står för vikariekostnaderna.

En positiv avvikelse på 34,0 mnkr inom de budgeterade medlen för förvaltningsgemensam verksamhet avser bland annat budget som inte använts för trygghetsskapande teknik, digitalt först och e-arkiv. Huvuddelen av den positiva budgetavvikelsen berodde på avbrutet avtal med leverantör för trygghetsskapande teknik.

Nettokostnadsutvecklingen jämfört med föregående år

Inom nämnd, förvaltningsledning och stab har nettokostnadsutvecklingen jämfört med föregående år ökat med 18,2 mnkr eller 23,2 procent. En personalkostnadsökning om 12,2 mnkr kan härledas till en ny förvaltningsorganisation där budget saknats för en de strategiska verksamhetscheferna under förvaltningschefen och nya funktioner i stabsorganisationen. Materialkostnaderna minskade däremot med 1,7 mnkr jämfört med samma period föregående år, en följd av minskade kostnader för antigenester och förbrukningsmaterial. Övriga kostnader ökade med 3,5 mnkr, primärt på grund av högre licensavgifter, kurser och konferenser.

Inom funktionsstöd rapporterades en nettokostnadsökning på 11,1 mnkr, motsvarande 2,2 procent. Personalkostnadsutvecklingen stod för en ökning på 15,3 mnkr, där höjningen av sociala avgifter utgjorde den största delen. Om man bortser från höjningen av personalomkostnaderna var lönekostnaderna lägre än vad lönerevisionen gav. Under 2023 infördes en ny resursfördelningsmodell som påverkade försäljning och köp av huvudverksamhet vilket förklarar den stora förändringen mellan åren.

Inom äldreomsorg rapporterades en nettokostnadsökning på 67,7 mnkr motsvarande 11,6 procent. Av denna ökning stod personalkostnadsökningen för 41,8 mnkr eller 10,8 procent. Sociala avgifter utgjorde 23,8 mnkr av denna ökning, medan lönerna ökade med 6,4 procent, varav lönerevisionen bidrog med en medianökning på 4,16 procent. Resten av ökningen bestod av volymökning inom verksamheterna hemtjänst och korttidsboende. Kostnaderna för köp av huvudverksamhet ökade med 28,4 mnkr motsvarande 6,3 procent, där hemtjänstvolymerna steg med 16,7 mnkr, motsvarande 9,6 procent. Kostnaderna för entreprenader ökade med 11,0 mnkr och påverkades delvis av en ökning av omsorgsprisindex (OPI) med 4,7 procent. Resterande ökning berodde på högre beläggning samt extra kostnader i samband med en köksrenovering på Berzelius äldreboende och en ökning på grund av ett extra tidsbegränsat avtal om korttidsplatser på Lackarebäcks äldreboende. Beläggningsgraden på Berzelius var 99,7 procent jämfört med 99,5 procent föregående år. På Lackarebäck ökade beläggningsgraden från 90,5 procent 2022 till 97,8 procent.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

Nämndens intäkter minskade med totalt 5,2 mnkr jämfört med föregående år. Den största förklaringen är minskade bidrag för sjuklönersättning för Covid-19.

Personalkostnaderna ökade med 69,3 mnkr varav sociala avgifter ökade med 43,7 mnkr primärt inom äldreomsorgen och nämnd, förvaltningsledning och stab. Timlönerna ökade 8,8 mnkr primärt inom äldreomsorgen.

Köp av huvudverksamhet ökade med 2,6 mnkr. Minskning av kostnader återfanns inom funktionsstöd med 9,5 mnkr. Myndighet socialpsykiatri har jobbat aktivt med att minska de köpta placeringarna samt att ett korttidsboende i egen regi startats upp. Inom äldreomsorgen ökade kostnaderna med 13,9 mnkr, där äldreboenden i extern regi och entreprenaderna stod för de största ökningarna på grund av högre beläggning samt prisjustering.

Lokalkostnader ökade med 10,7 mnkr, varav hyror stod för 9,1 mnkr. Ökningen återfanns inom samtliga områden primärt på grund av prishöjning och utökning av nya lokaler på Pedagogen Park inom daglig verksamhet samt att Parkgårdsvägens gruppboendestad varit i helårsdrift.

Övriga kostnader ökade med 12,6 mnkr. En stor del av kostnadsökningen berodde på omställningen inom äldreboenden, likaså ökade kostnader för tjänstekatalogen med 2,6 mnkr främst på grund av ökad volym samt ny kostnadsmodell för mobiltelefoner.

Investeringar

Inventarier till ÅR	Utfall Jan - Dec 2023	Budget helår 2023	Resultat Jan - Dec 2023
29 VOF Övriga inventarier	-8 028	-9 000	972
Summa Vård- och omsorgsnämnden	-8 028	-9 000	972
Summa Inventarieanslag	-8 028	-9 000	972

Investeringskostnaderna landade totalt på 8,0 mnkr och budgeten var totalt 9,0 mnkr. Resultatet för investeringar blev därmed plus 1,0 mnkr. Orsaken till överskottet var till största del att leveranser inte hann fram i tid. Investeringarna rör i huvudsak inventarier såsom sängar, liftar och möbler. Största delen av investeringsbudgeten brukades inom äldreomsorgen.

Funktionsstöd stod för 1,7 mnkr. Äldreomsorgen stod för 5,7 mnkr och stab och förvaltningsledning och nämnd stod för 0,6 mnkr.

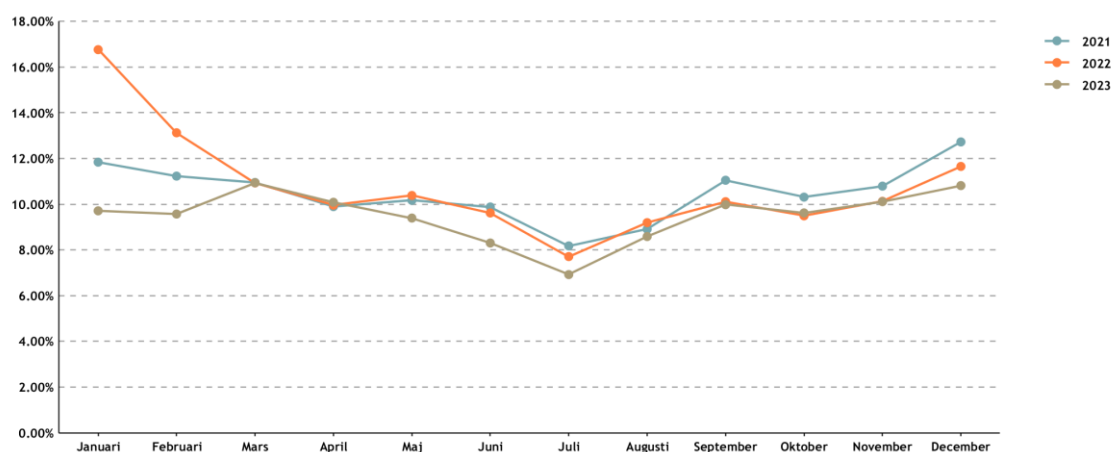
Personal

Nämndens ansvarsområde har under 2023 påverkats av olika typer av omställning för medarbetarna, framförallt annat inom Äldreomsorgen och Funktionsstöd. Införandet av 11 timmars dygnsvila var tidskrävande och innebar mycket arbete av förvaltningens chefer och dess stödfunktioner under våren och sommaren.

Avtal: Alla avtal exkl. förtroendevalda, uppdragstagare och juridiska personer **Vilande:** Ej vilande

	2022	2023
Alla anställnings- och löneformer	1 555	1 562
Månadsavlönad	1 445	1 465
Timavlönad	116	100

Anställningsformer: Alla anställnings- och löneformer **Avtal:** Alla avtal exkl. förtroendevalda, uppdragstagare och juridiska personer **Vilande:** Alla inkl. vilande **Sysselsättning:** Heltid+Deltid **Mått för sjukfrånvaro vald månad:** Sjukfrv %, vald månad

Anställningsformer: Alla anställnings- och löneformer **Avtal:** Alla avtal exkl. förtroendevalda, uppdragstagare och juridiska personer **Vilande:** Alla inkl. vilande **Sysselsättning:** Heltid+Deltid

	Sjukfrånvaro % Jan - December
2021	10,45%
2022	10,73%
2023	9,48%

Kompetensförsörjning

Mölnadalens Stad antog en ny kompetensförsörjningsstrategi 2023 och planeringen för Vård- och omsorgsförvaltningens kompetensförsörjningsplan påbörjades i slutet av året. Planen kommer färdigställas under första kvartalet 2024.

Personalomsättningen för 2023 uppgick till 15,6% (17,3%) och exklusive pensionsavgångar till 14,7% (15,0%). Det är en minskning från föregående år och därmed ett positivt trendbrott. Pensionsprognosen visar att det finns 24 medarbetare i förvaltningen som har möjlighet att gå i pension under 2024. Chefsomsättningen minskade under året då det var 11 chefer som slutade, gick i pension eller förändrade sitt uppdrag i jämförelse med 15 stycken under 2022.

Det har inom nämndens ansvarsområde anställts 18 nya chefer och rekryteringsenheten har bidragit till att anställa 264 medarbetare under 2023. Underlaget av ansökningar är relativt gott men variationen på sökanden är stor och alla motsvarar inte ställda krav. Störst utmaning är att bemanna hemtjänsten. Där har verksamheten prövat ett nytt grepp med en gemensam annons under hösten i kombination med förstärkt marknadsföring i kanaler där målgruppen befinner sig i. Det gav ett positivt resultat med fler kvalificerade ansökningar.

Vikarieenheten har haft 34 530 interna beställningar och tillsatt 95% av dessa. Graden av tillsättningar har ökat med 2% jämfört med 2022 och beställningarna har ökat med 13 530 stycken. Den stora skillnaden från 2022 beror med stor sannolikhet på att verksamheten nu använder den digitala tjänst som ska användas för beställningar av vikarier som bidrar till en mer träffsäker uppföljning. Arbetade timmar av timanställda har ökat under 2023 motsvarande 8,5 årsarbetare i jämförelse med 2022. Ökningen finns hos Hälso- och sjukvårdsverksamheten och inom Äldreomsorgen med den största ökningen av arbetade timmar av vikarier inom Hemtjänsten.

Processen med att rekrytera sommarvikarier till förvaltningen innebar ett förstärkt samarbete mellan Vikarieenheten på HR, chefer i verksamheten samt rekryterare och kommunikatör på förvaltningen. Totalt anställdes 251 vikarier på schema och 74 vikarier på timmar. I syfte att stärka upp fler kanaler att nå ut till potentiella timvikarier inför sommaren hade förvaltningen ett samarbete med Go-Care, en marknadsföringsaktör inom vård- och omsorgsbranschen. Det bidrog till att förvaltningen kunde synas i Snapchat och Tiktok utöver de mer traditionella kanalerna som Facebook och hemsidan.

Förvaltningen har under året tagit fram en modell för språkutveckling i samarbete med Campus Mölndal och den leverantören av det digitala språkstödet Lingio. Detta är en åtgärd för att utveckla språkförmågan hos befintlig personal men kan också erbjudas potentiella timvikarier i syfte att därefter kunna anställas inom verksamheten. Insatsen startar under våren 2024.

Kompetensutvecklingsarbetet har bland annat haft sitt fortsatta fokus på introduktionen för chefer från förvaltningens sida och utveckling av utbildet i VOF akademien. I och med omställningen inom äldreomsorgen krävs det kunskaphöjningar för personal inom kognitiv svikt (demens) för att möta brukares behov där planer för detta tagits fram. Ett antal medarbetare har också vidareutbildat sig till Undersköterska och en ny titel infördes som specialistundersköterska där vi har några medarbetare som utbildat sig till detta

Förvaltningen deltar i projektet "Fler anställda inom Vård och omsorg", FAVO, som innebär att den gemensamma karriärvägsmodellen som är beslutad inom GR för äldreomsorgen ska implementeras. Projektplan har tagits fram under hösten och det kommer ske aktiviteter under 2024-2026 för att nå målet om en införd karriärvägsmodell där medarbetare ges förutsättningar att jobba på toppen av sin kompetens för befattningarna: Biträde, Vårdbiträde, Undersköterska, och specialistundersköterska.

Chefs- och Ledarskapet

Nya chefer har introducerats i enlighet med stadens gemensamma introduktionsprogram, förvaltningens introduktion till olika områden samt anpassade individuella behov. De flesta cheferna har resultatet från 360, modellen för feedback, som de fört dialog med sin chef om utifrån styrkor och förbättringsområden. Cheferna har följt stadens insatser i 20-grupper och ledardagar. Utifrån att flera chefer slutade under 2022 påbörjade HR att genomföra avslutningssamtal med de chefer som sa upp sig i syfte att få mer kunskap om vad förvaltningen behöver göra för att behålla och utveckla chefer.

Medarbetarenkätens chefsfrågor visade att 70% av medarbetarna har förtroende för sin chef, att 75% upplever att deras chef visar förtroende för dem och 74% upplever att chefen ger förutsättningar för medarbetarna att ta sitt ansvar i arbetet. Utvecklingsområden där medarbetarna gav lite lägre positiva omdömen var att cheferna behöver bli bättre på att ta tag i problem och ge återkoppling på prestation.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Sjukfrånvaron har under året legat under föregående års nivå förutom i mars och april. Det ackumulerade resultatet för sjukfrånvaron för 2023 blev 9,5% vilket är en minskning från 10,7%. Därmed en total lägre sjukfrånvaro under 2023 än föregående år och i nivå med 2019 före pandemin som var 9,5%. Sjukfrånvaron har minskat i intervallerna dag 1, dag 2–14 och över 60 dagar men ökat marginellt i intervallet dag 15–59. Kostnaden för sjukfrånvaro minskade med 2,9 miljoner i jämförelse med 2022. Förvaltningen har beslutat om en förstärkt rutin vid sjukanmälan som ska bidra till en tidig kontakt med sjuka medarbetare samt att arbetsgivaren får ett bra underlag för sitt beslut om rätten till sjuklön.

Utfallet av övertidsuttaget i verksamheten blev lägre under 2023. Uttaget varierar i de olika verksamheterna både i antal timmar och i vilken period under året övertid behövts. Kostnaden för övertidsersättning uppgick till 9,4 miljoner kronor under året och det är en minskning med 2,6 miljoner kronor från föregående år. Alla verksamheter har minskat sitt övertidsuttag förutom Hemtjänsten som ökat sin kostnad med 1,3 miljoner kronor.

Antal rapporterade arbetsskador under 2023 var 450 vilket är 11 fler än 2022. Arbetsskador med frånvaro var 82 stycken och det är en ökning med 14 från året innan. Flest arbetsskador rapporteras inom Funktionsstödsverksamheten Bostäder LSS där den största orsaken är hot och våld. De största orsakerna till arbetsskador inom äldreomsorgen handlar om ergonomiska faktorer, organisatoriska och sociala faktorer och fysiska faktorer som vibrationer, värme och drag.

Antalet tillbud inom nämndens ansvar var 468 och det ligger strax över antalet tillbud från 2022. Äldreomsorgen rapporterar flest tillbud där orsakerna främst är organisatoriska och sociala orsaker, yttre ovanliga faktorer och fel i utrustning. Tillbudena inom funktionsstöd har också orsaker som missförstånd och kränkande särbehandling. En översyn av ej åtgärdade ärenden (arbetsskador och tillbud) genomfördes på slutet av året där de flesta ärenden var avslutade men att det inte var dokumenterat i systemet.

Medarbetarundersökningens resultat inom området Arbetsmiljö och hälsa uppvisar både styrkor och utvecklingsområden. På övergripande nivå är det områden som ett fungerande samarbete och att det finns ett öppet klimat på arbetsplatsen som är de stora styrkorna.

Förbättringsområden är upplevelsen att man kan ta raster och pauser, att hinna göra sina arbetsuppgifter inom ramen för arbetstiden och att få till en bra kommunikation på arbetsplatsen och introduktionen av nya kollegor. Medarbetarna inom förvaltningen uppvisar en styrka i att tycka att man har ett meningsfullt jobb, att man vet vad som förväntas av en i arbetet och vilka mål som finns samt att man delar med sig av sin kunskap till sina kollegor.

Intern kontroll

Internkontrollen har genomförts enligt plan och resultatet visar på få avvikelser vilka är av mindre betydelse. Den kontrollpunkt som rör personal har även redovisats i förvaltningens skyddskommitté.

Det är inom myndighetsutövning och uppföljning av beslut som vissa avvikelser har funnits. Samtliga beslut ska enligt plan följas upp och när det gäller tillsvidarebeslut, till exempel inom äldreboende och BMSS, har inte alla beslut följts upp. Anledningen beror på att mängden-beslut är mycket stor, ett högt inflöde av nya ärenden samt periodvis underbemannad verksamhet. Det har varit viktigt att prioritera nya och akuta ärenden. Ett förändrat arbetssätt och automatiserade processer kommer bidra till ökad effektivitet av handläggningen, vilket på sikt kan medföra att verksamheten kan bedrivas med oförändrad eller marginellt förändrad personalstyrka.

Volymmått och indikatorer av särskilt intresse

Funktionsstöd

KPI	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Bostäder med särskild service, antal årsplatser	258	261	253
varav platser i egen regi-bostäder med särskild service	228	243	224
varav köpta platser-bostäder med särskild service	30	18	29
Korttidsboende SoL, antal årsplatser	21	24	16
Daglig verksamhet, antal årsplatser	275	290	273
Personer med personlig assistans enligt SFB, antal personer i snitt per månad	79	79	74
varav i egen organisation-personer med personlig assistans enligt SFB	7	7	5
Personlig assistans enligt SFB, antal timmar utförda i egen regi, snitt per månad	4 953	5 300	3 650
Personlig assistans enligt LSS, antal timmar utförda totalt, snitt per månad	4 638	6 500	3 756

Äldreomsorg

KPI	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Äldreboende, egen regi, antal årsplatser	291	327	271
Äldreboende, egen regi, antal tomställda årsplatser	20	18	32
Äldreboende, extern regi, antal årsplatser	169	180	177
Biståndsbedömt trygghetsboende	18	35	32
Korttidsvård egen regi, antal årsplatser	22.5	21.0	28.0
Korttidsvård extern regi, antal årsplatser	9.0	9.0	7.6
Utskrivningsklara, antal årsplatser	0.6	1.0	0.9
Köpt plats, äldreomsorg inklusive hospiceplats	5	3	3
Beviljade hemtjänsttimmar, antal i snitt per månad	32 466	30 500	35 335